

Тегораса Вөрлөзүг

Лезбны—ВКП(б) Мылдинса Райком да РК

№ 23
(481)

Март 16-дд лун 1938 во

Стан странагасса пролетаријас. Отувтчы)

Право-троцкістскөй шпiонјас делө куза
Верховнөй Судлыс приговорсө ыжыд удо-
влетвореніеи да јединодушіеи ошкө
став советскөй народ.

Фашистскөй ізвергјаслы, шпiонјаслы,
да рөд наон вузасыгјаслы мөд нога
приговор ез вермы і лоны.

Звермом фашистскөй понјаслы пон код і
смерт! Ташом шуөмыс советскөй народлөн.

АНТИСОВЕТСКОЈ „ПРАВО-ТРОЦКІСТСКОЈ БЛОК“ ВЫЛЫН ПРОЦЕСС

П Р И Г О В О Р

Советскөй Социалистическөй Республикајаслөн Сојуз нiмөн
ССР Сојузса Верховнөй Судлөн Војеннөй Коллегіја

тащөм составөн:

Председательствуйтыс—

ССР Сојузса Верховнөй Суд Војеннөй Коллегіјаса Председатель
армовојенјуріст В. В. УЛРІХ.

да шленјас:

ССР Сојузса Верховнөй Суд Војеннөй Коллегіјаса председателсө ве-
жыс корвојенјуріст І. О. МАТУЛЕВИЧ.

ССР Сојузса Верховнөй Суд Војеннөй Коллегіјаса шлен Б. І. ЦЕВЛЕВ,
Первој ранга Војеннөй Јуріст А. А. Батнер секретар дырi.

Государственнөй обвинител—ССР Сојузса прокурор А. Ја. ВЫШІНСКІЈ јорт да
защитникјас Московскөй коллегіјаса шленјас ПРАУДЕ да КОММОДОВ јортјас
участвуйтөмөн.

Москва карын 1938-дд во са
март 2--13-дд лунјасө во са
судебнөй заседаніеи видла-
дс

1. Бухарин Николај Івановичс,
чужлөма 1888 воын;

2. Рыков Алексеј Івановичс,
чужлөма 1881-дд воын;

3. Јагода Генріх Григорјевичс,
чужлөма 1891-дд воын;

4. Крестинскіј Николај Нико-
лајевичс, чужлөма 1883-дд во-
ин;

5. Раковскіј Христiан Георгіе-
вичс, чужлөма 1873-дд воын;

6. Роженголд Аркадiј Павло-
вичс, чужлөма 1889-дд воын;

7. Іванов Владімир Івановичс,
чужлөма 1893-дд воын;

8. Чернов Міхаил Алексан-
дровичс, чужлөма 1891-дд воын;

9. Гринко Григоріј Федорови-
чс, чужлөма 1890-дд воын;

10. Зеленскіј Ісаак Абрамови-
чс, чужлөма 1890-дд воын;

11. Бессонов Сергеј Алексе-
јевичс, чужлөма 1892-дд воын;

12. Ікрамов Акмалс, чужлө-
ма 1898-дд воын;

13. Ходжаев Фајзуллас,
чужлөма 1896-дд воын;

14. Шарангович Васліј Фомі-

чс, чужлөма 1897-дд воын;

15. Зубарев Прокопiј Тимофе-
јевичс, чужлөма 1886-дд воын;

16. Булаков Павел Петрови-
чс, чужлөма 1895-дд воын;

17. Левин Лев Григорјевичс,
чужлөма 1870-дд воын;

18. Плетнев Смитріј Смитрі-
јевичс, чужлөма 1872-дд воын;

19. Казаков Ігнатіј Николае-
вичс, чужлөма 1891-дд воын;

20. Максимов—Фиковскіј Ве-
ніамин Адамовичс (Абрамови-
чс), чужлөма 1900-дд воын да

21. Кручков Петр Петрови-
чс, чужлөма 1889-дд воын

мыжалөм куза делө—

—ставныс преступленіејасын,
код і а с предусмотритөмадс

РСФСР УК 58—1 а, 58—2, 58—7,

58—8, 58—9 да 58—11 статта-
јасын, а Івановс, Зеленскіјс

да Зубаревс, таш кыңа, прес-
тупленіејасын, кодс преду-
смотритөма РСФСР УК 58—13

статтаын.

Предварителнөй да судебнөй
следствіеи установитөма—

Мыжаланајас: Бухарин, Ры-
ков, јагода, Крестинскіј, Рожен-
голд, Гринко, Шарангович, Ход-

жајев, Ікрамов, Іванов, Зуб ре-
в,

Зеленскіј да Чернов советскөй
властлөн мiрiтчытөм врагјаси

лобмөн, 1932—1933-дд војасын

СССР дорө враждебнөй інос-
траннөй государствојасса развед-

кајас заданіе сертi котыртыснi

„право-троцкістскөй блок“ нiмi

заговоршическөй группа, кодi

отувтис троцкістјаслыс, правдi-

јаслыс, зновјевецјаслыс, мен-

шевикјаслыс, есерјаслыс, укра-

инаса, белоруссіјаса, грузіјаса,

арменіјаса, азербайджанса,

средне-азиатскөй республикајас-

са буржуазнөй националистјас-

лыс подполнөй антисоветскөй

группајассө.

„Право-троцкістскөй блок“

пуктылис аслас целөн СССР-ын

сушествујатана социалистичес-

көй обшшественнөй да государ-

ственнөй стрөј путкылтөм, СССР-

ын капитализм да буржуазіја-

лыс власт восстановитөм дi-

версионно-вредителскөй, терро-

ристическөй, шпiонско-ізмenni-

ческөй дејателност туйд, кодi

вескөдөма Советскөй Сојузлыс

экономическөй да обороннөй

вынсө орөдөм вылө да отсавны

іностраннөй агрессорјассө

(В. 30-дд виддө мод листбокө).

ПРИГОВОРЛОН ПРОДОЛЖЕЊЕ

СССР-лы пораженије вѣчѣмын да сѣјс јуклѣмын.

СССР-ын быдсама мыждѣмын лѣшитѣмѣн „право троцкистскѣ блока“ вескѣдлыгас ассыныс преступнѣ замѣселасѣ олѣмѣ пѣртѣм могыс, народлѣн враг Л. Троцкиј да „право-троцкистскѣ блока“ торја участникѣ ас пыр, вѣчѣсны ѣткымын иностраннѣ госуларствојасѣ представѣлѣжаскѣ СССР-ын Сѣветскѣ властѣс путкылтѣмын вооружоннѣ отсѣг јылыс соглашеније СССР ѣс јуклан да сы дорыс Украинаѣс, Белоруссиѣс, Приморјѣс, Средне-Азиатскѣ да Закавказскѣ республикајасѣ инѣм госуларствојаслы пѣлза вылѣ торјѣдан условјејас вылын.

„Право-троцкистскѣ блоклѣн“ иностраннѣ госуларствојасѣ представѣлѣжаскѣ тајѣ изменническѣ сговорыс кокнѣлис сѣјѣн, мы анѣсѣветскѣ заговорса руковѣашѣѣ участникѣ ас вѣлны иностраннѣ госуларствојаслѣн вескѣд агентјасѣн да уна војас чѣжѣн пѣртѣсны олѣмѣ тајѣ разведкајаслы пѣлза вылѣ шпионскѣ уж.

Крестинскиј, народлѣн враг—германскѣ да англискѣ разведкајаслѣн агент Л. Троцкијлѣн вескѣд заданије сертѣ, 1921-ѣд воѣ пырѣ германскѣ рејхсверкѣд изменническѣ јтѣдѣ да вѣлѣ асѣ арестујтан лунѣ 1937-ѣд воѣ, германскѣ шпионѣн, аслас шпионскѣ ужыс да троцкистскѣ организацијалѣн преступнѣ ѣјателност вылѣ 250 сурс германскѣ марка зѣлѣтаѣн бнѣ во бѣстѣмѣн.

Рѣзенголиц, германскѣ генералнѣ штаблы шпионскѣ уж завѣдѣтѣс 1923-ѣд воын, англискѣ разведкалы 1926-ѣд воын.

Раковскиј вѣлѣс јапонскѣ разведкалѣн агентѣн 1924-ѣд восан да јапонскѣ шпионѣн 1934-ѣд восан.

Чернов завѣдѣтѣс ассыс шпионскѣ ужѣс Германѣялы пѣлза вылѣ 1928-ѣд воын, кодѣ јтѣс германскѣ разведкакѣд тѣдса меншевик—ѣмигрант ѣанотсѣдѣн.

Шарангович вѣлѣ вербујтѣма да шыбитѣма полскѣ разведкалѣн СССР-ын шпионскѣ уж вылѣ 1924-ѣд воын да вѣлѣс асѣ арестујтан лунѣ полскѣ шпионѣн.

Гринко вѣлѣ германскѣ да полскѣ шпионѣн 1932-ѣд восан.

Народлѣн враг Л. Троцкиј да „право-троцкистскѣ блоклѣн“ вескѣдлыгас учасникѣ ас—Бухарин, Рыков да Јагода заданије сертѣ „право-троцкистскѣ блока“

шленјас Рѣзенголиц, Крестинскиј, Раковскиј, Гринко да Бессонов јавѣ изменническѣ цел асын пырѣсны СССР дорѣ враждѣбнѣ иностраннѣ госуларствојасѣ представѣлѣжаскѣ непосредственнѣ сношеније да нудѣсны накѣд соритѣмјас иностраннѣ агресорјаслы, СССР вылѣ налѣн учекѣдан случаын огѣсан форма ас јылыс (террорѣвическѣ да ѣверсионно-вредѣтелскѣ) актѣ ас кѣтыртѣм, шпионаж).

„Право-троцкистскѣ блока“ вескѣдлыгас, сы лыдын Рыков, Бухарин да Јагода, вѣлны не сѣмын тырвыјѣ тѣдсабѣ асланыс соучасникѣ ас шпионскѣ ѣјателност јылыс, но быд ногыс поощрајтѣсны шпионскѣ јтѣдѣјас паскѣдѣм да асныс „право-троцкистскѣ блока“ участникѣ аслы налѣн иностраннѣ госуларство асѣ представѣлѣжаскѣд изменническѣ соритѣмјас ѣырјѣ сѣтавлѣсны инѣдѣјас, иностраннѣ интервенција дѣстѣм форсирујтѣмѣн.

Иностраннѣ разведкајаслѣн вескѣд ѣректѣвајас сертѣ „право-троцкистскѣ блока“ участникѣ ас кѣтыртѣсны ѣверсионно-вредѣтелскѣ группѣ ас, наѣн промышленностса, транспортса вѣзму овмѣсса да товарооборот сѣстемаса вел уна предпрѣјатѣјас шымыртѣмѣн да нудѣсны разрушитѣлнѣ ѣјателност, кодѣјас ѣмејтѣсны асланыс моглѣн парализујтѣн странагыс козѣјтѣвениѣ олѣмѣс да слабѣдны Сѣветскѣ Сојузлыс оборѣноспѣсѣбностѣс.

Јапонскѣ разведкалѣн инѣдѣјас сертѣ „право-троцкистскѣ блока“ участникѣ ас ѣалне-Востѣчнѣ крајын кѣтыртѣсны војеннѣ грузѣн појѣздыг крушеније Волочајевка станција вылын да Хор-формѣдонтовка перѣгон вылын 501 № појѣздыг крушеније, а сѣјѣ вѣчѣсны уна ѣверсијѣјас Сунанын шахтајас вылын. Став тајѣ ѣверсијѣјасыс сопровѣждѣјтѣсны чѣловеческѣд жертѣвајасѣн.

Народлѣн враг Л. Троцкиј ѣректѣва сертѣ да иностраннѣ госуларствојасѣ представѣлѣжаскѣд соритѣмјас подув вылын Рѣзѣголиц Наркомвнешторг сѣстеманын нудѣс вредѣтелскѣ уж, кодѣ вескѣдѣма Германѣялы да Полшалы отсѣг сѣтѣм вылѣ да кодѣ сопровѣждѣјтѣс СССР-лы економѣческѣд ушщѣрб вѣјѣмѣн. Таыс кынѣ, Рѣзенголиц уна вѣлутнѣ комбѣнацијѣ ас тѣјѣд дѣвѣтѣг финансирујтѣс Тоцкијѣс.

Чернов, германскѣ разведкајас заданије сертѣ да Рыков инѣдѣјас сертѣ ассыс кывкутана служѣбнѣ положенијесѣ исползујтѣс СССР-са земѣлнѣ организѣсны аслас сообшѣчикѣ ас пыр уна гырыс ѣверсионно-вредѣтелскѣ актѣ ас кѣтыртѣм вылѣ, медым чѣнтыны вѣзму овмѣсса культурајаслыс урожајност, портѣтны вѣзму-овмѣсса мобѣлизиационнѣ запасјас да медым чѣнтыны конскѣд составлыс да крупнѣ рогатѣ скѣтѣгыс поголовјесѣ торјѣн ѣпѣзоотѣја ѣскусственнѣја разѣдан тѣјѣд. Сѣнжѣ сѣмын Асыввыв Сѣбирын угѣс 25 сурс гѣгѣр вѣв.

Гринко „право-троцкистскѣ блока“ вескѣдлыгас да германскѣ разведка заданије сертѣ, на сѣлѣнѣ јѣлыс недовѣлство кыпѣдѣм могыс да бурѣщ тајѣн ассыс стѣронникѣ асѣ вербујтѣм кокнѣдѣм могыс финансијас куѣа Народнѣ Комиссаријат сѣстеманын нудѣс паскѣд вредѣтелскѣ уж, кодѣ петкѣдѣчѣс ужѣдон мынтѣм заѣержѣвајтѣмын, населенијѣс сберегѣтелнѣ кассајасѣн омѣла об-служѣвајтѣмын, крѣстаналыс незаконнѣ налогјас перјѣмын да мукѣд вредѣтелскѣ меропрѣјатѣјѣ ас.

Шарангович, кодѣ вѣлѣ белорусскѣ национал-фашистскѣ организацијалѣн вескѣдлыгас пѣвѣсыс ѣтѣн, полскѣ разѣдѣватѣлнѣ организѣ да „право-троцкистскѣ блока“ вескѣдлыгас—Рыков да мукѣд заданије сертѣ паскѣдѣс паскѣд ѣверсионно-вредѣтелскѣ уж белоруссијаса вѣзму овмѣсын, скѣтѣвѣдѣмын да промышленностын да бурѣщ тајѣн кокнѣдѣс агресорјаслыс, СССР вылѣ наѣн вооруженнѣ ужѣкѣдѣм случаын, моглѣ асѣ олѣмѣ пѣртѣм.

Ікрамов да Хѣдѣаев, Бухарин инѣдѣ сертѣ населенијѣлыс недовѣлство кыпѣдѣм могыс паскѣдѣсны Узбекѣстанса народнѣ овмѣс уна отраслѣ асын ѣжыд ѣверсионно-вредѣтелскѣ уж да бурѣщ сѣјѣн лѣсѣдѣсны иностраннѣ интервенција кадѣ Сѣветскѣ властлы паныда вооруженнѣд выступѣлѣнѣјас дѣстѣм вылѣ благопрѣјатнѣд условјејас.

Ѣленскиј Центросојузын да потребѣтелскѣ коопѣрација сѣстеманын кѣтыртѣс вредѣтелскѣ группѣ ас да наѣд отсѣдѣн населенијѣлыс недовѣлство кыпѣдѣм могыс зугѣс тѣварјас плањѣрујтѣм, заѣержѣвајтѣс сѣкѣдѣ

ПРИГОВОРЛОН ПОМ

тајо дело куза подсудимџас—
Зеленскиј, Иванов да Зубарев
работџи класлџон револуционнџо
делженіекоџо тышкасан ту) выло
сувтисны нџшта царізм дыроа
војасџо-на.

Зеленскиј Самарскџо жандарм-
скџо управленіејџон агентџон—
провокаторџон сулавле 1911-сан
1913-воџо.

Иванов Москваи да мукџо
карјасын охраннџо отделениејџо
да жандармскџо управленіе-
џон агентџон-провокаторџон сулав-
ле 1911-сан 1916 воџо.

Зубарев, 1908 воми Котель-
чи карын агентјас—провокатор-
јас лыџо вербујџомаџи лџомџи
завімајџис провакаторскџо
ужџи 1917 воџо.

Ташџо ногџи ССР Сојузса
Верховнџо Судлџон Војеннџо Кол-
легіа установітис 1. Н. И.
Бухаринлы, 2. А. И. Рыковлы,
3. Г. Г. Јагодалы, 4. Н. Н. Крес-
тинскілы, 5. Х. Г. Раковскілы,
6. А. П. Розенголы, 7. В. І. Иван-
овлы, 8. М. А. Чер-
новлы, 9. Г. Ф. Гринколы, 10.
І. А. Зеленскілы, 11. С. А. Бес-
соновлы, 12. А. Икрамовлы,
13. Ф. Ходжаевлы, 14. В. Ф.
Шаранговичлы, 15. П. Т. Зуба-
ревлы, 16. П. П. Булановлы,
19. І. Н. Казаковлы, 20. В. А.
Максимов-Фиковскілы да 21. П.
П. Кручковлы—мыж сыны, мы
најџо, „право-троцкістскџо блок“
шыма азговоршчыскџо групна-
ын активнџо участнікјасџи вџлџо-
џон, коџас фејствутисны ино-
страннџо государствојаслџи раз-
ведкајас вескы заданіејас сер-
ты, нубџисны изменічыско-шпџон-
скџо, фиверсіонно-вредітелскџо,
террорістичекџо фејательност,
тајџо государствојаслы СССР
вылџо војнаџи ускџоџџо про-
воцїрујџомџон Советскџо Сојузлы
пораженіе, сіџс јуклџо да
сы дїны Украина, Белоруссіја,
Средне-Азіатскџо республикајас,
Грузіја, Арменіја, Азербайџан,
далнеј Востокин Приморіе—
СССР дорџо враждебнџо ино-
страннџо государствојаслы пџл
за вылџо торџџџо могыс, коџас
імеітисны асланысконечнџо целџи
СССР-ыс сушествујџан соціалі-
стичекџо общественнџо да
государственнџо строј путкыл-
тџо да СССР-ын капіталізм да
буржуазіјалыс власт востано-
вітџо, мџдногџи-кџо зев сџкыд
государственнџо преступленіе-
јас вџџомыс, коџасџо предус-

мотріџома РСФСР УК-88-1 а, 88-2,
58—7, 58—8, 58—9 да 58—11
ставтајасын, а Ивановџо, Зелен-
скіџо да Зубаревџо, сымы кы-
чї преступленіејас вџџомыс,
коџасџо предусмотріџома 58—13
ставтаын.

Ізложіџом поџув вылы да
РСФСР УПК 319 да 320 став-
тајасџи руководствутџомџи ССР
Сојузса Верховнџо Судлџи Во-
јеннџо Коллегіа

ПРИГОВОРІТІС:

1. Бухарин Николај Ивановичџо,
2. Рыков Алексей Ивановичџо,
3. Јагода Генріх Григоріевичџо,
4. Крестинскіј Николај Нико-
лаевичџо,
5. Розенголд Аркадіј Павло-
вичџо,
6. Иванов Владимир Ивановичџо,
7. Чернов Михаил Александро-
вичџо,
8. Гринко Григоріј Федоро-
вичџо,
9. Зеленскіј Ісаак Абрамовичџо,
10. Икрамов Акмалџо,
11. Ходжаев Фајзуллаџо,
12. Шарангович Василий Фоми-
чџо,
13. Зубарев Прокопј Тимо-
феевичџо,
14. Буланов Павел Петровичџо,
15. Левин Лев Григоріевичџо,
16. Казаков Ігнатіј Николаје-
вичџо,
17. Максимов-Фиковскіј Вени-
амин Адамовичџо (Абрамовичџо) да
18. Кручков Петр Петровичџо—
уголовнџо наказаніејџон
высшџо мџраџо—ЛЫЛџОМО, налы
лычнџо принадлежітан став
імушествоџо конфіскујџомџи.
19. Плетнев Фмітріј Фміт-
ріевичџо, В. В. Кушњев да А.
М. Горкіј Јортјасџо вџџомын кыч
вескыда активнџо участіе прїмі-

фашістскџо ізвергјас пџлучітисны заслуженнџо кара.

Мылџи Затонса работџијас,
інженерно-технічекџо ужалы-
јас да служашџојас ы жы д
једїнодушїеџи да удовлџетворе-
ніеџи ошкџоны Верховнџо Суд
Војеннџо Коллегіалыс „право-
троцкістскџо блок“ делџо куза
прїговорџо да прїмітисны џтсџл-
ласа шудџо, кџнї гїџџоны:

„Фашістскџо ізвергјас Совет-
скџо провосудїіесан пџлучітис
заслуженнџо кара.

Наркомвнуделенјаслџи тајџо бле-
сташџој ужлы вочакып пыџџи
мі кџсысам нџшта вылџо жы

тџомџо, кџт і тајџо преступлені-
јелы џтсалысџо—кызвїт во-
кежлџо туремнџо заключеніеџо,
туремнџо заключеніејџон срок
колџом џџрын полїтїчекџо права-
јасыс вїт во кежлџо поразіџомџи
да сылы лычнџо прїнадежітан
став імушествоџо конфіскујџо-
тџомџи.

20. Раковскіј Хрістіан Геор-
гіевичџо да

21. Бессонов Сергеј Алекс-
евичџо—

террорістичекџо да фивер-
сіонно-вредітелскџо фејствїејас
котырџомын кыч вескыд участіе
прїмітџомјасџо—туремнџо заклю-
ченіеџо: Раковскіјс кџз во
кежлџо да Бессоновџо дасвїт во
кежлџо, туремнџо заключеніејџо
срок колџом џџрын кыкнансџо-
вїт во кежлџо полїтїчекџо
правојасыс поразіџомџи да на-
лы лычнџо прїнадежітне став
імушествоџо конфіскујџомџи.

Туремнџо заключеніеыс
срок Плетневлы, Раковскіјлы
да Бессановлы лыџџомы најџо
арестрїтан луноан.

ПРЕДЪДАТЕЛСТВОУЛТЫО—

ССР Сојузса Верховнџо Суд
Војеннџо Коллегіјас
предџедатель—армвојеніу-
ріст В. УДРІХ.

ШЛЕНЈАС:

ССР Сојузса Верховнџо
Суд Војеннџо Коллегіја-
са предџедательџос важныс
кџрвојеніурїст—

І. МАТУЛЕВИЧ.

ССР Сојузса Верховнџо
Суд Војеннџо Коллегіја-
са Шлен војеніурїст—
Б. Іевлев.